

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

засвоєних на молодших курсах та підготовки до іспитів державної атестації.

Література

1. *Кочубей А. В.* Інтеграція як ефективне методичне явище в процесі підготовки студентів технічного вищого навчального закладу / А. В. Кочубей // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне : РДГУ, 2014. – Вип. 9 (52). – С. 45–48.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ-ДОСЛІДНИКА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

Москалюк Н.В., Павлюк О.О.

Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

E-mail: moskalyuk@chem-bio.com.ua

Сучасне суспільство потребує спеціалістів високого рівня, всебічно підготовлених, з вмінням розв'язувати складні проблеми, критично ставитися до обставин, порівнювати альтернативні точки зору та приймати зважені рішення. Головна мета вищої освіти полягає в формуванні всебічно розвиненої та обдарованої особистості, яка буде застосовувати здобуті знання не лише в своїй подальшій професійній діяльності, а й буде постійно оновлювати та поповнювати їх. Сьогодні вченими-педагогами (А. Алексюк, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, С. Сисоєва, В. Сластьоніна та ін.) приділяється значна увага особистості студента – майбутнього вчителя, його підготовці, професійному й особистісному розвитку, процесу входження в освітнє середовище і самореалізація в ньому. Тому вкрай необхідним є пошук шляхів і засобів, які дають змогу зробити новий крок у методичній підготовці майбутнього вчителя, розв'язанні проблеми підготовки майбутніх учителів до дослідницької діяльності, тобто вивести його на рівень професійної компетентності, яка б задовольнила потреби школи в

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

спеціалістах нового типу.

Одним із важливих факторів на ринку праці є вміння студентів, майбутніх вчителів природничих дисциплін, навчатися та самостійно здобувати все нові знання, застосовувати вже набуті у нових умовах та професійних ситуаціях, креативно мислити і приймати нестандартні рішення. Такі навички і вміння ефективно формуються у молодих людей під час занять, на яких використовується інтеграція, тобто органічне поєднання відомостей інших навчальних предметів навколо однієї теми, що є однією з найперспективніших інновацій, яка закладає нові умови діяльності викладачів та учнів, що має великий вплив на ефективність сприйняття учнями навчального матеріалу. Спостереження за діяльністю студентів свідчить про те, що маючи достатню теоретичну підготовку, вони відчують невпевненість у реальних педагогічних ситуаціях. Їм інколи не вистачає вміння комплексно планувати завдання, відбирати найбільш доцільні засоби, методи та прийоми педагогічного впливу, обирати педагогічно правильний тон спілкування, керувати настроєм та почуттями учнів, адже традиційне навчання переважно будується не на методах самостійного, творчого дослідницького пошуку, а на репродуктивній діяльності, направленій на засвоєння готових істин. Тому результатом є втрата цікавості, здатності самостійно мислити, що в певній мірі блокує дослідницьку активність особистості, роблячи практично неможливими процеси самонавчання, самовиховання, а відповідно і саморозвитку.

Звичайно, використання інтегрованого навчання ще недостатньо опрацьовано, а тому неоднозначно сприймається багатьма педагогами. Проте інтеграційні процеси у професійній освіті останніми роками посідають щораз важливіше місце, оскільки вони спрямовані на реалізацію нових освітніх ідеалів – формування цілісної системи знань і вмінь особистості, розвиток їх творчих здібностей та потенційних можливостей. Саме тому, навчальний процес в університеті має бути, по-перше, спрямований на реалізацію конкретних завдань, передбачених реформою школи; по-друге, імітацією того середовища, в якому доведеться працювати майбутнім учителям; по-третє, має

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

виробляти в студентів уміння і навички розв'язання практичних завдань і психолого-педагогічних ситуацій; по-четверте, ущільнити споріднений матеріал кількох предметів навколо однієї теми, усувати дублювання у вивченні ряду питань; по-п'яте, дати можливість застосовувати набуті знання з різних навчальних предметів у професійній діяльності.

У процесі підготовки майбутніх вчителів природничих дисциплін передбачено засвоєння фактичного матеріалу з ряду дисциплін та відпрацювання практичних умінь і навичок. Студенти працюють в лабораторіях, роблячи низку дослідів, або на природі, збираючи матеріали, що потім підлягають спеціальній обробці. Набуті вміння сприятимуть розвитку у студентів самостійності при проведенні лабораторних робіт, допомагатимуть майбутнім учителям оволодівати навичками організації робіт дослідницького характеру. На основі одержаних теоретичних знань повинні бути сформовані уміння: критично аналізувати навчальну і науково-популярну літературу; працювати з мікроскопічною технікою і лабораторним обладнанням; проводити спостереження і досліди в природі та в лабораторіях, оформляти результати досліджень, аналізувати одержані результати і робити висновки; проводити спостереження за розвитком і ростом рослин, тварин; працювати на навчально-дослідній земельній ділянці; вирощувати сільськогосподарські рослини і тварини та доглядати за ними; збирати і оформляти морфологічний і систематичний гербарій; користуватися визначальними картками та визначниками; формувати науковий світогляд, культуру поведінки в природі, екологічно мислити тощо.

Таким чином, навчальний процес повинен бути організований так, щоб студенти, майбутні вчителі природничих дисциплін, могли не лише адаптуватися у швидкозмінному світі, але й бути здатними до перетворення цього світу, отже — володіти не лише знаннями, але й уміти застосовувати їх у процесі власної самостійної наукової, дослідницької й творчої діяльності.